

HEDEGÅRD FRISKOLE

Undervisningsmiljøplan 2019-2022

Kortlægningsmetode:

Digitalt spørgeskemaundersøgelse. Platform: klassetrivsel.dk med uni login.

Skolens elever 0.-8. kl. har udfyldt et spørgeskema omkring følgende områder: fysisk undervisningsmiljø, psykisk undervisningsmiljø og æstetisk undervisningsmiljø.

Elever fra 0.-4. kl. har haft mulighed for (digital/anden form for) læsehjælp.

Et udvalg bestående af 3 lærere har efterfølgende analyseret de mange data og har herved kortlagt skolens undervisningsmiljø. Nødvendige områder er udvalgt og gennemgået med skoleledelsen, ligesom denne har medvirket i at formulere handleplan og opfølgingsplan.

Konklusion (resumé)

Den generelle konklusion er, at undervisningsmiljøet på Hedegård Friskole er tilfredsstillende. Skolen drives under betegnelsen "Fællesskabets Skole", og det signalerer, at der arbejdes for alles ret til at have en god skoledag. Det betyder, at skolen vægter trivsel som en afgørende forudsætning for læring og omvendt.

Man kan ikke forestille sig en skole, hvor der aldrig er konflikter eller børn, der bliver kede af det. Når man vurderer på undervisningsmiljøet og evt. problemer, skal man derfor finde frem til tilbagevendende mønstre og dybere problemer - eller til en grundlæggende, negativ følelse, som et barn kan have i.f.t. et bestemt emne. En del af handleplanen er derfor også at kortlægge, om et problem er af "væsentlig størrelse" eller blot er et øjebliksbillede.

Denne vinkel har været skolens generelle tilgang til arbejdet.

Arbejdet har tydeliggjort, at der er områder, som kan forbedres, hvilket vil ske med en kontinuerlig indsats for videreudvikling af et godt undervisnings- og trivselsmiljø på Hedegård Friskole. Disse medtages i den tilhørende handlingsplan

Undervisningsmiljøplanen "offentliggøres internt" oktober 2019, hvor skolen samtidig laver en trivselsdag. Samme dag holder lærerne pædagogisk dag, hvor handleplan og opfølgingsplan gennemgås, drøftes og videreudvikles. På denne måde sikres det, at undervisningsmiljøplanen forankres i det pædagogiske miljø og lærernes daglige arbejde. Medio november 2019 offentliggøres den nye undervisningsmiljøplan på skolens hjemmeside.

Værd at bemærke...

Det bemærkes, at Hedegård Friskole generelt har et rigtig godt undervisningsmiljø – og at denne undervisningsmiljøplan kun fokuserer på de områder, hvor vi gerne vil blive bedre. Handleplanen har m.a.o. derfor fokus på ting, vi gerne vil have forbedret og ikke på det, der allerede fungerer godt.

Uddrag af kortlægningen

Skolens fysiske undervisningsmiljø

Eleverne er generelt glade for skolens fysiske rammer - både inde og ude. De udendørs faciliteter er tilfredsstillende - både i forhold til frikvarterer og idrætsundervisningen. Eleverne svarer, at de er overvejende positive i forhold til skolens inventar.

1. Bordhøjde

Enkelte synes at bordene er for lave, men dette er blot et spørgsmål om, at få bordene rigtigt indstillet.

2. Toiletter

I forhold til toiletternes tilstand, mener 41% af pigerne, at det kun er nogle af dem, der er gode. 17 % af drengene mener, der ikke er nogle gode toiletter.

3. Sikkerhed

Omkring elevernes fysiske sikkerhed, har 20 % svaret, at de mener, de er kommet alvorligt til skade på skolen. Ved nærmere undersøgelse af hvilke skader det drejer sig om, har det vist sig at være klemte fingre, forstuvninger og skader forårsaget af udendørs leg.

Antallet af tilskadekomster formodes i øvrigt at kunne ses i relation til, at skolen har indført mobilfri skole. Dette har klart resulteret i mere ude-leg og et positivt højere aktivitetsniveau.

I forhold til ildebrand og evakuering, giver alle elever udtryk for at vide, hvad de skal gøre, og dette sker med reference til de årlige brandøvelser på skolen (og i SFO'en).

Skolens psykiske undervisningsmiljø

Stort set alle skolens elever har altid nogle at være sammen med i frikvartererne og alle har det godt med deres klassekammerater. Det bedste ved at gå i skole er generelt klassekammeraterne og dernæst frikvartererne.

4. Ensomhed

Alligevel giver 25 % udtryk for, at de nogle gange kan føle sig ensomme i klassen.

5. Drilleri og mobning

Under 2 % af eleverne oplever, at de ofte bliver drillet, en del har nogle gange set andre blive drillet. 25% af eleverne mener, at de selv har været med til at drille andre. Kun ganske få elever kalder drilleriet for mobning, og eleverne er enige om, at de altid får hjælp af lærerne i tilfælde af drilleri/mobning.

6. Elevernes forhold til andre på skolen

Eleverne synes, at lærerne for det meste er gode til at lytte og undervise, og at man kan få hjælp, når man har behov for det. Eleverne er generelt glade for lærerne - både i forhold til undervisningen og i forhold til tryghed og trivsel.

92 % af eleverne giver udtryk for, at de altid eller for det meste er glade for at gå i skole og glade for deres klassekammerater. Eleverne er heller ikke i tvivl om, hvorfor vi kalder skolen for "Fællesskabet Skole".

42% af pigerne og 27% af drengene er dog i tvivl om deres lærere er glade for dem.

7. Støtte når undervisningen bliver svær

Eleverne synes, de får en god undervisning, og under 10 % synes, at det, der læres i skolen, er svært.

8. Mobilfri skole

Analysen viser, at eleverne har forstået, hvorfor skolen har indført mobilfri skole.

Dog er der 33 % (primært drenge), der ikke synes at ordningen skal fortsætte.

Skolens æstetiske undervisningsmiljø:

9. Rod i klasselokalet

En stor del af eleverne oplever, at der ofte (i løbet af skoledagen), er rodet i klasseværelset, mens udeområdet er pænt ryddet op.

Eleverne synes dog selv, at de er gode til at rydde op - godt hjulpet af smiley-ordningen, som kvalitetsvurderer oprydningen i klasserne efter endt skoledag.

10. Uro i timerne

Eleverne oplever, at der nogle gange er uro i klassen, og at der ikke er ro, når læreren giver fælles beskeder. Dette på trods af, at de fleste godt ved, at der er regler i klassen for, hvornår man må sige noget. Der er flest piger, der oplever at uro i klassen er et problem.

Handleplan Undervisningsmiljø 2019-2022

1. Bordhøjde:

Det undersøges, hvem der har behov for at få indstillet bordhøjden (klasselæreren)

2. Toiletter

Elevrådet har taget emnet op. Problematikkerne er yderligere konkretiseret til:

- a) Manglende toiletpapir
- b) Manglende poser i affaldsspande
- c) Ulækre håndklæder
- d) Manglende papirservietter og håndsæbe
- e) Dårlig lugt - specielt på drenge-toiletterne

Elevrådet arbejder med, på hvilke områder eleverne selv må tage ansvar for forbedringer.

Håndklæder skal som minimum skiftes 1 gang dagligt.

Tjek af toiletpapir, håndsæbe og papirservietter skal foretages hver eftermiddag.

Dette aftales med pedellen.

3. Sikkerhed

Skolens legeområder (herunder faldunderlag) skal tjekkes og gennemgås med jævne mellemrum. Dertil bruges bl.a. vurdering af legepladsinspektør hvert andet år.

Der skal fortsat afholdes brand- og evakueringsøvelser på skolen og i SFO'en, og der ophænges brandinstrukser i alle undervisningslokaler. Disse gennemgås løbende og som minimum august måned (klasselærerne)

4. Ensomhed

25 % giver udtryk for, at de nogle gange kan føle sig ensomme i klassen. Det er et overraskende tal og noget, der skal undersøges nærmere.

Klasselæreren skal kigge på selve spørgsmålsformuleringen, på begrebet ensomhed og på oplevelsen heraf. Opleves det at være "alene" eller at "kede sig" som ensomhed?

Der arbejdes med dette på førstkommende pæd. dag i marts.

Klasselærerne skal arbejde videre med løsninger på klasse- og individniveau (videre kortlægning gennem samtaler og trivselsmålinger (klassetrivsel.dk)).

5. Drilleri og mobning

Skolen har en anti-mobbepolitik, men har indtil videre klaret evt. problemer/vanskeligheder ved vedvarende arbejde i klasserne, både på gruppe, klasse og individniveau (analyseredskab bl.a. klassetrivsel.dk, klasselærerfunktion og ugentlig koordinerende møder i lærerråd med fast punkt: elever og klasser). Se i øvrigt anti-mobbepåen på <https://www.hedegaard-friskole.dk/laering-og-trivsel/undervisningsmiljoe/> (hvor skolens definition af begrebet mobning også fremgår). En opdateret anti-mobbepåen offentliggøres her snarest.

6. Elevernes forhold til andre på skolen

Det italesættes og drøftes, at lærerne skal huske at sende signaler om, at eleverne er "vores børn", at vi er glade for dem og vil dem det bedste. Dette drøftes på pæd.dag i 2019/20 og kommende lærerrådsmøder.

Klasselæreren tager en generel snak med klassen om dette tema.

7. Støtte når undervisningen bliver svær

Læring udfordrer individet. Ved læring tilegnes noget nyt – og nogle gange må individet "give slip" på noget gammelt for at kunne lære noget nyt. Læringsprocesser er forandringsprocesser, de udfordrer os som mennesker og skaber nogle gange "uligevægte".

At noget er eller opleves svært, er ikke nødvendigvis negativt.

For elever som har det svært og har særlige behov, iværksættes pædagogisk handling. Det sker med en række målrettede og understøttende aktiviteter.

Klasselæreren har fokus på sine elevers læring og trivsel, og ved formodning om behov for afklaring af, om en elev har ekstraordinære behov, kontaktes skolens AKT-lærer og skolens inklusionslærer omkring dette.

Elever kan på Hedegård Friskole tilbydes støttende undervisning på forskellige typer af inklusionshold; læsesklub - IT-rygsæk-kursus - stavekursus - matematikkursus - danskundervisning for 2-sprogede.

8. Mobilfri skole

Ordningen omkring mobilfri skole er permanent - besluttet af alle skolens "demokratiske instanser" (elevråd, lærerråd og bestyrelse). Emnet kan altid tages op, f.eks. i elevrådet.

Der er forståelse for, at nogle elever kan savne deres mobiltelefon, men hensynet til deres egen læring vægtes højere.

Den enkelte lærer kan stadig beslutte at bruge telefonerne som arbejdsredskab i undervisning, dersom det tjener et pædagogisk formål.

Handleplanen er - løbende og vedvarende - at forklare og synliggøre de positive egenskaber ved ordningen: mere leg og bevægelse, udvikling af sociale kompetencer i klasserne og mellem klasserne, mere undervisningsparate elever, som er til stede i nuet fremfor kontinuerligt forstyrret af den online verden.

9. Rod i klasselokalet

Smileyordningen inddrager eleverne i oprydning, og elevrådet varetager optælling og præsenterer og synliggør ordningen for eleverne på morgensamlinger hvert halve år. Dette gøres for at eleverne skal opøve et medansvar for det æstetiske arbejdsmiljø i klasselokalerne. På elevrådsmøder debatteres løbende, om der bør ske ændringer i forhold til skolens smileyordning.

10. Uro i timerne

Med udgangspunkt i UVM-undersøgelse, er der i skoleåret 2019/20 fokus på at skabe mere ro i klasserne.

Uro kan være både forstyrrende og demotiverende. I en moderne undervisning skal der nogle gange være helt roligt, mens der andre gange godt må småsnakkes med sidekammeraten eller i grupper. Andre gange bæres undervisningen frem af en lærerstyret tavleundervisning og holdes sammen af et fælles tema. "Uro" kan derfor være både udtryk for at dynamiske læreprocesser finder sted – ligesom den dårlige uro bliver til en forstyrrende adfærd, som forhindrer disse processer i at finde sted.

Vi forventer som lærere ikke, at vores elever i grundskolen kan se disse nuancer – og når vi vælger at skride til handling på "uro i timerne", så er det med dette pædagogiske og differentierede syn på begrebet "uro".

Fokus skal skabes ved:

- a) Årets motto (2019/20): *"Ansvar må bæres for ro, når der læres, så tanker kan næres"*. Mottoet er formidlet og forklaret til eleverne af klasselærerne. Det hænger i klasserne og klasse-/faglærerne skal løbende og efter behov drøfte betydningen heraf med eleverne.
- b) Elevernes forældre skal orienteres om dette indsatsområde. Det forventes at de støtter op om dette i de videre snakke med deres børn.
- c) Ved vikarløsninger i dagligdagen, skal der være fokus på at informere BÅDE vikar OG klasse om, hvad der forventes af dem. Vikaren skal orienteres om, hvilke muligheder denne har, såfremt klassen ikke lever op til aftalen.
Det bemærkes, at der som en udløber af skolens APV skal arbejdes i SU-regi med en vikarmappe med vigtige informationer.
- d) Klasselærerne skal indføre forskellige "systemer" for at skabe synlighed i klasserne omkring, hvilket arbejds-støj-niveau der må være i en given undervisningssituation (eksempelvis rød-gul-grøn). Klasselærer skal informere klassens øvrige lærere om det gældende system i den pågældende klasse.
- e) Elevrådet skal løbende inddrages gennem snakke om baggrund og mål, herunder snakke om gensidige forventninger i undervisningen. Dette forventes at have en afsmittende effekt.

Opfølgning Undervisningsmiljø 2019-2022

Ovenstående handleplan bliver genstand for planlægning af trivselsdag.

Generel opfølgning:

- Planlægning af skolens deltagelse i Den Nationale Trivselsdag d. 2. marts 2020 – med fokus på de 10 ovennævnte områder.
Der er nedsat et planlægnings udvalg med repræsentation af de tre teams.
- Opfølgning på førstkommende pædagogisk dag: gennemgang af undersøgelsens resultater og konklusion samt handleplan.

Konkret opfølgning

1. Bordhøjde

Klasselærerne hjælper eleverne med at indstille bordene korrekt. Evt. kontakt til pedellen for hjælp, snarest muligt og inden påske, hvor der også er instrueret i alle klasser omkring indstillinger af bordhøjde.

2. Toiletter

UVM-udvalget indkalder pedellen og informerer om aftaler ift. toiletternes tilstand. Det skal aftales, at pedellen på sin låse-runde sørger for, at der hver eftermiddag stilles 2 ruller toiletpapir frem til hvert toilet. KR følger op på pedellens opgaver.

På et senere personalemøde skal der tages stilling til, om håndklæder skal erstattes af spritdispensere, da der allerede er håndtørre ophængt på alle toiletter. Indtil da skal der ophænges 2 håndklæder på hvert toilet.

Elevrådets kontaktlærer orienteres om, hvordan UVM-udvalget ser, at elevrådet kan involveres og aktivt tage et medansvar for løsninger. Dette foreslås også som et arbejds punkt på trivselsdagen.

3. Sikkerhed

Bestyrelsen, som har været primus motor i den nye legeplads, beslutter brug af legepladsinspektør som tilbagevendende kontrol- og sikkerhedsforanstaltning.

Ved skolestart sørger klasselærerne for at ophænge og gennemgå brandinstrukser med alle elever (skal ske inden udgangen af august måned).

Før brandøvelser informeres 0. klasses klasselærer og elever om, at brandøvelsen er meget nært forestående (differentiering). Øvrige klasser skal følge brandinstrukserne.

Skoleleder og pedel iværksætter og evaluerer brandøvelserne ud fra de tilbagemeldinger de får fra lærere og elever i debriefing og evaluering.

4. Ensomhed

Udvalget, der arrangerer den nationale trivselsdag, orienteres om, at der skal arbejdes med et fokusemne omkring ensomhed. Klasselærerne skal være opmærksomme på venskaber og relationer, når der laves trivselsmålinger på www.klassetrivsel.dk.

Elevrådets kontaktlærer opfordres til, at elevrådet tager emnet ensomhed op og kommer med løsningsforslag til mindskning af ensomhedsfølelsen. Det kunne for eksempel være legepatruljer eller "anti-ensomheds-bænk" og flere overraskelsesfrikvarterer.

Se nedenfor vedr. Covid-19, som skabte mistrivsel og ensomhed blandt nogle elever.

5. Drilleri og mobning

Skolens anti-mobbeplan er fra 2005, hvorfor denne tages den op til gennemsyn og evt. revidering ved et kommende personalemøde. Her skal digitale medier og "digital dannelse" bl.a. prioriteres

Klasselæreren skal være opmærksomme på drilleri og mobning, når der laves trivsels-målinger på www.klassetrivsel.dk

Punktet "elever og klasser" skal være et fast punkt på lærermøder, hvilket medarbejderrepræsentanten eller ledelsen sørger for.

6. Elevernes forhold til andre på skolen

Punktet skal drøftes på pæd. møde / lærerrådsmøde. UVM-udvalget sørger for at sætte punktet på dagsorden.

7. Støtte når undervisningen bliver svær

Klasselærere kontakter AKT-lærer og inklusionslærer, når der identificeres et behov for særlig støtte for at fastholde god læring. Der tages stilling til, om eleven kan indplaceres på et eksisterende hold eller om der skal foretages yderligere afklaring omkring årsager til, at læringen er svær. Eventuel indkalder AKT-lærer i samarbejde med skoleleder til konsultation med skolepsykolog eller læsekonsulent.

I maj/juni testes elever i 2. klasse med en non-ords-test med henblik på at identificere elever med dyslektiske problematikker.

På pædagogiske dage ved hvert skoleårs afslutning, planlægges det kommende skoleårs inklusionshold med fordeling af elever og antal timer. Beslutning omkring hvilke hold der kan/skal oprettes, med hvilke elever, tages af inklusionslærer, AKT-lærer og skoleleder.

8. Mobilfri skole (opfølgingsplan)

Skolens elevråd drøfter mobilordningen løbende - specielt med fokus på de pædagogiske overvejelser og fordele, der ligger bag ordningen. Ligeledes drøfter klasselærerne emnet med deres klasser, for at fremme forståelse for ordningens baggrund. Dette er sket inden uge 11 - 2020.

9. Rod i klasselokalet

Smileyordningen fortsætter med elevrådet som tovholder i forhold til opfølgning hvert halve år.

I klasserne aftaler klasselærerne med eleverne, hvilke ansvarsområder den enkelte har, og hvilke ordensduksen har i løbet af dagen. Undersøgelsens negative resultat gik på "rod i løbet af dagen", hvorfor det er vigtigt, at klasselærerne laver nogle systemer/aftaler om orden i løbet af dagen og får informeret klassens øvrige lærere om dem.

Klasselærerne skal i øvrigt løbende tale med deres klasser om oplevelsen af rod i lokalerne.

Der gøres opmærksom på, at oprydning også er en del af elevernes "job" /medansvar (fx. fjerne ting i vindueskarme, på hylder o.s.v.)

I.h.t. "Fælles Forståelse" skal læreren i sidste time udøve tilsyn klasselokalet i 5 min efter timens afslutning eller indtil sidste elev har forladt klassen.

10. Uro i timerne

Klasselærerne skal synliggøre, hvornår der skal være ro i klassen og skal løbende aftale dette med deres elever. Et eksempel på et tydeligt system er for eksempel opsætning af rødt, gult eller grønt lys, som markerer, om der skal være stille, lidt snak eller fri snak (gruppearbejde). Igennem klasse møder og udfyldning af www.klassetrivsel.dk sørger klasselærerne for, at eleverne får mulighed for at give udtryk for deres oplevelser af uro i klasserne.

Klasselærerne drøfter på team-/gruppemøder de systemer, der gælder i klassen, og klassens øvrige lærere understøtter de fastlagte systemer i deres undervisning.

11. Covid-19

Covid-19 pandemien førte til nedlukning af skolen 11. marts 2020 med hjemsendelse af alle elever. Disse kom tilbage igen i hhv april og maj. Herefter fulgte en periode med nødundervisning frem til sommeren 2021, afbrudt af endnu en hjemsendelse 18. dec. De yngste (0.-3. kl.) kom tilbage uge 6 2021 og de ældste (5.-8. kl.) i maj 2021.

Ekstraordinære tiltag under Corona

Ekstra opmærksom på elevernes trivsel under nødundervisningen, hvor klasselærerne havde eleverne i stort set alle timer og var tæt på dem. I begge nedlukningsperioder indkaldte vi en gruppe sårbare elever til nødundervisningsforløb på skolen for at have tæt kontakt til dem. Mht. øvrige elever var lærerne i jævnlig kontakt med dem for at have kunne have føling med den enkeltes trivsel, ensomhed og generelle situation. Nogle lærere og skolepædagoger tilbød også gåture-med-afstand med eleverne.

I marts indkaldte skolen alle elever fra 5.-8. kl. på skift i såkaldte trivselsgrupper á 1 dags varighed, hvor der blev afviklet nogle udendørs aktiviteter iht. de gældende Covid-19 restriktioner. Formålet var her helt klart at øge trivslen og modgå ensomhedsfølelse blandt eleverne, som på det tidspunkt var pressede af fjernundervisning, hjemsendelse, isolation og uvished.

Det lykkedes skolen at gennemføre lejrskoler i juni måned 2021, her fik klasserne et ekstra budget til trivelskabende aktiviteter/indhold.

Da vi startede det nye skoleår i aug. 2021 var vi tilbage i den normale skolehverdag, dog stadig med restriktioner og anbefalinger. Trivsel og opmærksomhed mod følgevirkninger af corona er et indsatsområde for 2021/22.

I skoleåret 2021/22 laves trivselsundersøgelse i alle klasser forud for skole-hjem samtalerne. Der anvendes portal fra klasstrivsel.dk

Næste undervisningsmiljøplan forventes at blive udarbejdet i efteråret 2022. Her tages det afsæt i en ny kortlægning blandt eleverne samt en opfølgning på planen for 2019-2022.

Hedegård Friskole, aug. 2021